

Sagen at indbefatte Alt, hvad Grundloven hjemler. Uden at jeg skal dvæle ved det Udtryk, det ærede Medlem brugte, skal jeg kun udtale, at det ærede Medlem var ganske uberettiget til at sige, at det Argument, jeg før fremførte, var opfundet bagefter; han var uberettiget til overhovedet at antage, at Beredvilligheden til at nedlægge Udvalg ikke var tilstede allerede længe, før første Behandling af Sagen var afsluttet. Jeg skal i saa Henseende kun minde om, at jeg netop ved første Behandling her i Salen og paa et tidligt Standpunkt udtalte min Beredvillighed til at behandle denne Sag i et Udvalg, men ganske vist udtalte jeg paa samme Tid ogsaa min Tvivl om, at det vilde føre til noget Resultat efter den Maade, hvorpaa de Herrer syntes at ville stille sig til Sagen. At der ved Slutningen af Forhandlingen, da de Herrer havde holdt sig fuldstændig tilbage fra Diskussionen, var Tvivl om, hvorvidt man kunde opfatte det ærede Medlem for Høist Amts 3die Valgkreds (Bagger) som Repræsentant for den ene Side, fortaar jeg meget vel, men det vil da ogsaa findes naturligt, at man overfor en saadan Tvivl fraraadede Udvalgs Nedsættelse.

J. A. Hansen: Det ærede Medlem for Rjøbenhavns 5te Valgkreds (Bille) udtalte nylig, at der blandt de 12 Forslagsstillere var nogle ældre Medlemmer, som havde haft Sæde her i en tidligere Tid, da det nu foreliggende Spørgsmaal havde foreligget til Behandling, og at disse ældre Medlemmer nu havde indtaget en fra deres tidligere Stilling til Spørgsmaalet modsat Stilling. For saa vidt det ærede Medlem skulde have sigtet til mig som en af disse Lov, har jeg ønsket Ordet for at erklære, at hans Paastand er urigtig, og at jeg afviser hans Beskyldning som aldeles uberettiget.

Alberti: Det forekommer mig, at det gaar med Sagen om Ministeransvarlighed paa samme Maade som saa ofte, naar man her i Salen eller overhovedet hertilands er i Færd med at omtale Grundlovsfortolkninger. Man er i Almindelighed fra alle Sider enig om, at vi have en meget frifindet Grundlov; ja, der er dem, som sige, at det er den mest frifindede, der gives i Europa, i alt Fald i de monarkiske Stater; men skal man saa tage fat paa enkelte Retninger af det Frifindede, som ligger i Grundloven; er det meget vanskeligt at finde; det forsvinder i Almindelighed for dem, som i høie Toner have prøvet Grundlovens Folkelighed. Vil man saaledes have en parlamentarisk Kommission, anses det for et ganske forførdeligt Angreb paa Regjeringsmyndigheden. Vil man bruge Forsamlingsfriheden, finder man strax en Lov ikke blot fra 1845, men fra 1741, som forbyder at bruge en saadan Forsamlingsfrihed. Vil man tale om Mini-

steransvarligheden, findes det at være aldeles ubeleiligt. Det Ministerium, som repræsenteres her, siger jo, at det er et ubeleiligt Diebtik at tale derom, og Ministeriets Bemærkninger idag, at Forslaget ikke er alvorligt ment. Hvorfor møde de da ikke selv med et Forslag? Har der ikke været Klar nok til at udarbejde et Grundlag for en Ministeransvarlighedslov, og hvorfor savne vi Oplyselsen af alle disse Løsteparagrafer i Grundloven? Saalænge disse Paragrafer endnu blot staa som Løfter, saalænge har Grundloven ikke den Udvikling, som den bør have, og enhver Grundlovsven har efter min Mening en Forpligtelse til at bidrage til denne Udvikling. Der er her i Ministeransvarlighedsloven Tale om Overtskridelser af Finantsloven, og man hører da fra et æret Medlem, som er meget retskjyndig, at der kan være Spørgsmaal om, hvorvidt en Minister overhovedet kan blive ansvarlig for Overtskridelser. Heldigvis er det i denne Sag fremkommet Udtalelser fra meget forskellige politiske Standpunkter. Allerede under den grundlovgivende Rigsforsamling blev der af en Mand, som man ansaa for at staa langt tilhøire, udtalt Mening om, hvorvidt Ministeransvarlighed kunde gjøres gjældende, og denne Mand var Geheimeraad Ørsted. Han udtalte sig udførlig om Ministeransvarligheden; han bemærkede først, at Ministrene vare ansvarlige for almindelige Forbrydelser, hvis de begik saadanne, og det Samme er optaget i vort Udkast. Endvidere sagde han, at Ministeransvarligheden væsentlig var af politisk Natur, og at en Minister burde være ansvarlig for enhver Tilfældighed af Love og af Grundloven, selv om han havde Kongens Underskrift paa en saadan Befaling. Endvidere erklærede han, at enhver Minister, som har begaaet en Handling, der er i Uoverensstemmelse med Statsforfatningen, maa være ansvarlig derfor, selv om han ikke har gjort det paa egen Haand, og som Exempel nævnte han, naar et ulovligt Arrestbrevet blev udstedt, eller naar Statens Midler bleve anvendte paa en Maade, der ikke kunde bestaa med den paa lovlig Maade vedtagne Finantslov. Altsaa sagde Ørsted i 1849, at en Minister var ansvarlig for Afgørelser fra den lovlige vedtagne Finantslov, og at dette ogsaa senere er erkjendt af Flertallet heri Salen, derom vidner den Rigsretsdom, som blev affaet den 27de Februar 1856. Den Anklagebeslutning, som da blev vedtagen, hviler sikkert og utvivlsomt paa den Mening, at det, at en Minister afviser fra Finantsloven, er en Handling, hvorfor han er ansvarlig, og hvorfor han bør domsfældes. Det ærede Medlem fra Rjøbenhavn, som indledede Forhandlingen idag (Sindenburg), staa nu paa et andet Standpunkt; i det Mindste tror jeg, at hans Udtalelse maa fortaas saaledes. Det ærede Medlem tilægger Grundloven en langt større Indskrænkning, end Geheimeraad Ørsted gjorde, og han siger os, i det Mindste indirekte, at det, vi fordrer, dels er